

роми. Тази практика е широко разпространена както в чешките земи, така и в Словакия (Tritt 1992:76-90; Guy 1991).

Това развитие е предсказано със смразяваща точност още през 1979 г. в доклада на Харта 77, който обвинява комунистическото правителство, че преднамерено увековечава неизгодното положение на ромите, с цел да ги използва като гъвкав и отстъпчив резерв от работна ръка за индустрията.

В днешната икономическа ситуация силите на власт имат нужда ромското малцинство да остане в положението, в което е сега: необразовано, без ясни перспективи и готово да се мести от единия край на републиката до другия, за да търси неквалифициран труд, без да знае къде ще живее. Съществуването на неквалифицирана работна ръка обаче не е нормална или неизбежна последица от икономическото развитие... Търсенето на неквалифицирана работна ръка ще спадне, заплашвайки ромите с масова безработица, която ще изложи това урбанизирано по безжалостен начин малцинство на пределни напрежения и ще спои социалния остракизъм и материалния гнет в едно ново етническо съзнание, толкова по-силно, колкото по жестоко то бива потискано днес. (Харта 77 1979b:7).

Политическото напрежение между двамата партньори в републиката нараства през цялата 1992 г. и най-накрая се разрешава чрез още по-категоричното разделение в това, което бе наречено "Кадифен развод". На 1 януари 1993 г. страната е разделена и Словакия става суверенна държава, за пръв път в своята история. Твърде скоро тези политически промени оказват сериозно въздействие върху ромите. В началото на 70-те писах, че Словакия е "родината на практически всички днешни чехословашки възрастни роми", но към началото на 90-те ромите вече са установили в чешките земи от над четиридесет години и, въпреки сложните модели на миграция, заселване и реемиграция, вероятно поне две трети от живеещите в чешките земи са родени там (Gross 1994;vi).